

บ้านเราคือบ้านคุณ

ปีที่ ๕๖ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือนมีนาคม ๒๕๖๑
นิตยสารภาพข่าวทักษิณ สำนักกิจการความมั่นคงภายใน
กรมการปกครอง ISSN ๐๑๒๐ - ๓๐๘

บทบาทสตรี กับงานความมั่นคง

บทบรรณาธิการ
เดือนมีนาคม 2561

บ้านเราสงบสุข

สวัสดิ์ผู้อ่าน วารสารบ้านเราสงบสุข ทุกท่านครับ ในเดือนมีนาคมนี้เป็นเดือนที่เขาสูงสุดรอนของประเทศอย่างเป็นทางการ แม้อากาศภายนอกจะร้อนเพียงใดขอเพียงจิตใจภายในไม่ร้อนตามสังคมก็จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขครับ

วารสารฉบับนี้ ขอนำเสนอในแนวความคิด **"สตรีกับงานความมั่นคง"** เนื่องในโอกาสวันสตรีสากล 8 มีนาคม บทความแรก จึงขอนำเสนอความรู้ในเรื่อง **สิทธิสตรีชาวม้ง** ซึ่งชาวม้งเป็นชนกลุ่มน้อยผู้มีสถานะอย่างถูกต้องตามกฎหมายของไทย สำหรับบทความต่อมาแนะนำบทบาทของสตรีในการรักษาความสงบเรียบร้อย และรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่ง ของสำนักกิจการความมั่นคงภายใน ในด้านการสัญจรข้ามแดน ขอนำเสนอปลัดอำเภอหญิงแกร่งแห่งลุ่มน้ำโขง ผู้มุ่งมั่น พัฒนางาน เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงชายแดน และคานการข่าวจะพาไปรู้จักกับ อีสตรีกับมิติงานด้านความมั่นคงท่ามกลางสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง นามว่า **มาตาฮารี** สายลับหญิงโลกไม่ลืม

ขอให้ผู้อ่านทุกท่านได้รับสาระความรู้และความสนุกสนานจากการอ่านวารสารบ้านเราสงบสุขนะครับ แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้าครับ

นายอุดมเขต ราษฎร์นุ้ย
ผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคงภายใน
บรรณาธิการ

วารสารบ้านเราสงบสุข
นิตยสารภาพข่าวทักษิณ

ประธานกรรมการอำนวยการ อาทิตย์ บุญญะโสภิต

รองประธานกรรมการอำนวยการ

ศักดิ์ชัย แดงฮ่อ, ชำนาญวิทย์ เตรีตัน, นิวัฒน์ รุ่งสาคร

เลขานุการคณะกรรมการอำนวยการ

อุดมเขต ราษฎร์นุ้ย

หัวหน้าสำนักงาน

ศักดิ์ชัย แดงฮ่อ

รองหัวหน้าสำนักงานและบรรณาธิการ

อุดมเขต ราษฎร์นุ้ย

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

จักรเศ พิตยาคม

ผู้จัดการ

จักรเศ พิตยาคม

เลขานุการบรรณาธิการ

จูวัฒน์ ช่วยชูวงษ์

กองบรรณาธิการ

จักรเศ พิตยาคม, กชนันท์ พัฒนะวิชัย, จูวัฒน์ ช่วยชูวงษ์,
ชมพิชา ชาญกุล, บัณฑูร สุนทรสมบัติ, ตรีเพชร ปุณยวารักษ์,
พัฒนชาติ นำพูลสุขสันต์, ปริญา เทียนทรัพย์,
อดิพงษ์ ไชยกุล, พุทธิพงษ์ ศีตรูพินาศ, จ.อ.สุมาศ ธรรมสาร,
เจตน์พงศ์ ไชยสวัสดิ์วรกุล, พงษ์พัชฌ์ สีนราย,
ชัยญพัชร์ สมบูรณ์ผล, สันติภาพ คุณศิริวัฒนา

กองจัดการ

รัชกรณ รัชต์วัฒน์ชนกุล, ปริญา เทียนทรัพย์, อดิพงษ์ ไชยกุล,
ศุภาวิทย์ ฉัตรสุวรรณอิง, พชรชัย นันทิ, กาญจนา มาตวิจิตร,
สุดารัตน์ แก่นเพชร, ขวัญใจ จินสุข, ปรีชา บุญเกื้อ, วัลลภ สายสร้อย,
ชัยญพัชร์ สมบูรณ์ผล, สันติภาพ คุณศิริวัฒนา

สำนักงาน

กองบรรณาธิการวารสารบ้านเราสงบสุข
สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง
กระทรวงมหาดไทย ถนนอัยยรักษ์ แขวงวัดราชบพิธ
เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทรศัพท์ 02 226 0533 โทรสาร 02 222 8860
E-mail : myhomepeace@hotmail.com

พิมพ์ที่

สบายดีออฟอาร์ต เลขที่ 17 แขวงหนองแขม
เขตหนองแขม กรุงเทพฯ 10160 จำนวน 1,050 ฉบับ

CONTENT

ภคพงศ์ บัณฉิมบุตร
เรียบเรียง

3. 4.

สิทธิของสตรีชาวม้ง
บัณฑูร สุนทรสมบัติ
เรียบเรียง

ปลัดหญิงแกร่ง
แห่งชายแดนไทย-ลาว

กชนันท์ พัฒนะวิชัย
เรียบเรียง

7.

พงษ์พัชฌ์ สีนราย
เรียบเรียง

ชนเผ่าลีซอ หรือลีซู่

8.

5. บทความพิเศษ

อีสตรีกับมิติความมั่นคง

“มาตาฮารี” สายลับหญิงโลกไม่ลืม

เจตน์พงศ์ ไชยสวัสดิ์วรกุล
เรียบเรียง

6.

บทบาทของสตรีในการรักษาความสงบเรียบร้อย และรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน กรมการปกครอง (สำนักกิจการความมั่นคงภายใน)

ภาคบุพศ บังฉิมบุตร : เรียบเรียง

วันสตรีสากล เดิมเรียกวันสตรีแรงงานสากล มีประวัติความเป็นมาเกิดขึ้นจากกรรมกรหญิงในโรงงานทอผ้า รัฐนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้พากันลุกฮือประท้วงให้นายจ้างเพิ่มค่าจ้าง และเรียกร้องสิทธิของพวกเธอ โดยเหตุการณ์ทั้งหมดเกิดขึ้นในวันที่ 8 มีนาคม ค.ศ. 1857 (พ.ศ. 2400) จนกระทั่งในวันที่ 8 มีนาคม ค.ศ. 1910 (พ.ศ. 2453) โดยการนำของ คลารา เซทกิน นักการเมืองสตรีสังคมนิยมชาวเยอรมันได้ปลุกระดมเหล่ากรรมกรสตรีเรียกร้องจนประสบความสำเร็จ เมื่อมีตัวแทนสตรีจาก 17 ประเทศ เข้าร่วมประชุมสมัชชาสตรีสังคมนิยม ครั้งที่ 2 ณ เมืองโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก และในการประชุมครั้งนั้น ก็ได้มีการรับรองข้อเสนอของ คลารา เซทกิน ด้วยการประกาศให้วันที่ 8 มีนาคม ของทุกปีเป็นวันสตรีสากล เพื่อรำลึกถึงความเป็นมาของการต่อสู้ให้ได้มา ซึ่งความเสมอภาค ความยุติธรรม สันติภาพและการพัฒนา

กรมการปกครอง (สำนักกิจการความมั่นคงภายใน) ได้มีสตรีเข้ามามีบทบาทในการรักษาความสงบเรียบร้อย และรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านอยู่เป็นจำนวนมากไม่น้อย โดยเข้ามาเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฝ่ายรักษาความสงบ (พรส.) และเข้ามาเป็น ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) โดยจะขอหยิบยกตัวอย่างสตรีซึ่งมีผลงานดีเด่นได้รับการยอมรับและเป็นประโยชน์ต่อสังคม ดังนี้

1. นางสาวนันทพร นิยมชอบ ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ บานอาโพน หมู่ที่ 1 ตำบลอาโพน อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ การศึกษา ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 และฝึกอบรม หลักสูตร การรักษาความสงบ เรียบร้อยภายในหมู่บ้าน ณ ศูนย์ฝึกสภามิตร โดยมี ผลงานที่ได้รับการยอมรับ และเป็นประโยชน์ต่อสังคม

เช่น การตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน การอยู่เวรบริการประชาชนในช่วงเทศกาลต่าง ๆ และรวม ระวังเหตุปราบปราม ติดตามจับผู้ร้าย เป็นต้น

2. นางผกาพรรณ แดงโสภากำ กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี (หลักสูตร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) มีตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลละงะบกเค็ด อำเภอนิคมงาม จังหวัดชัยนาท โดยเป็นผู้บังคับควบคุม ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) มีหน้าที่ ช่วยเหลือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือ เจ้าพนักงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้อำนาจ โดยมีส่วนงานที่ได้รับการยอมรับ และเป็น

ประโยชน์ต่อสังคมมากมายโดยผ่านการอบรมหลักสูตรตามรอยพระยุคลบาท ปี พ.ศ. 2553 หลักสูตรการใช้ปืนสั้นประจำกาย ปี พ.ศ. 2558 หลักสูตรอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ปี พ.ศ. 2558 หลักสูตร พลเมืองดีวิถีประชาธิปไตย ปี พ.ศ. 2559 และหลักสูตรกำนันผู้ใหญ่บ้านจากวิทยาลัยการปกครอง ปี พ.ศ. 2560 ประกอบอาชีพเกษตรกรได้รับรางวัลชมเชยกองทุนแม่ของแผ่นดินและรางวัลอาสาพัฒนาชุมชนดีเด่น ปี พ.ศ. 2558

จากสตรีที่ได้ยกตัวอย่างมาข้างต้น เพียงพอที่จะสะท้อนได้ว่า สตรีไทยมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในสังคมปัจจุบันในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านความมั่นคงภายใน โดยได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยภายในหมู่บ้าน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสังคมให้เกิดความสงบสุข ซึ่งเป็นรากฐานที่มั่นคงต่อความเจริญของประเทศ

สิทธิของสตรีชาวม้ง

บททูล สุนทรสมบัติ : เรียบเรียง

ม้ง

เป็นกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยมาเป็นเวลานาน มีวิถีชีวิต อัตลักษณ์ และวัฒนธรรม สืบทอดมายาวนาน ซึ่งระบบครอบครัว และเครือญาติ เป็นสิ่งที่ม้งถือว่าเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุด และยังให้ความสำคัญกับฝ่ายชายเป็นหลัก เพราะเมื่อผู้หญิงแต่งงานต้องหันมานับถือผีฝ่ายสามีและอยู่ในบ้านเป็นแรงงานในครอบครัว ลูกหลานต้องสืบสกุลฝ่ายบิดา และญาติพี่น้องทางสายเลือดบิดาจะเป็นผู้สืบแซ่สกุลต่อ ๆ กันไป ดังนั้น สถานภาพของสตรีชาวม้งเมื่อเข้าสู่พิธีแต่งงานแล้วจะต้องมาอยู่ร่วมกับครอบครัวสามี ออกจากแซ่สกุลเดิม มีการทำพิธีตัดผีจากครอบครัวเดิมต้องไปนับถือผีของฝ่ายสามี เป็นสมบัติของสามีกับครอบครัวสามีโดยเด็ดขาด ไม่มีความเกี่ยวข้องใด ๆ กับครอบครัวพ่อแม่ที่ให้กำเนิดพวกเขา ไม่สามารถกลับมารวมผีบรรพบุรุษของพ่อแม่ได้อีกต่อไปแต่จะอยู่ภายใต้การคุ้มครองของผีบรรพบุรุษฝ่ายชาย พวกเขาต้องไปกับสามีและครอบครัวของสามี ดังนั้นหากหญิงม้งประสบปัญหาไม่ว่าจะถูกสามีทำร้าย ถูกญาติของฝ่ายชายกดขี่ข่มเหง ผู้หญิงเหล่านั้นก็ต้องอดทนอยู่ไม่มีทางไป เนื่องด้วยพวกเขาผ่านการ “ตัดผี” ไปเป็นสมบัติของสามีแล้ว ทั้งนี้ บทบาทและหน้าที่ในฐานะดังกล่าว ได้แก่ ให้ความเคารพยกย่อง เชื่อฟัง เลี้ยงดูปรนนิบัติ ส่งเสริมสวัสดิการ ทั้งทางกายและจิตใจ และดูแลยามเจ็บป่วย ซึ่งในสถานภาพการเป็นภรรยา จะต้องปฏิบัติ ดังนี้

1. จัดการงานดี ทั้งงานบ้านงานเรือนและแบ่งเวลาทำงานให้เหมาะสม เพราะต้องทำทั้งงานบ้านและงานนอกบ้านด้วย
2. ต้องช่วยเหลือเกื้อกูลญาติทั้ง 2 ฝ่ายด้วยดี อันเป็นหน้าที่ภรรยาในการผูกน้ำใจด้วยการยกย่องนับถือ
3. ไม่ประพฤติล่วงใจสามี โดยหลังจากแต่งงานแล้วจะเลือกคบแต่เพื่อนที่เป็นสตรีด้วยกันเท่านั้น เพื่อหลีกเลี่ยงข้อครหา
4. รักษาทรัพย์ที่หามาได้
5. ขยันในภาระหน้าที่ต่าง ๆ งานบ้านและออกไร่นาแต่เช้ามีดไปจนถึงช่วงเย็นกลับจากไร่แล้วยังคงต้องดูแลลูกพร้อมกับเย็บปักเสื้อผ้า จะมีเวลาว่างเพียงช่วงเทศกาลปีใหม่นั้น

จะเห็นได้ว่าสถานภาพทางสังคมของสตรีชาวม้ง ไม่มีความเท่าเทียมกับฝ่ายชาย ก็เพราะเนื่องมาจากคติ ความเชื่อที่ปลูกฝังกันมาเป็นเวลาช้านาน ในยุคสมัยนี้แนวคิดในเรื่องความเสมอภาคระหว่างชายหญิง จึงเป็นเรื่องที่น่าจะนำมาขบคิดกันว่าในสังคมของชาวม้งจะสามารถนำมาปรับใช้กับวิถีชีวิตของชาวม้งได้หรือไม่ เพียงใด ต้องติดตาม...

"มาตาฮารี" สหายลับหญิงโลกไม่ลืม

เมื่อพูดถึงเรื่องของการศึกสงครามตลอดจนความมั่นคงของประเทศชาตินั้นเราก็มักจะนึกถึงบรรดาเหล่าขุนศึกชายชาติรีและนายทหารผู้กล้าในสนามรบแต่ในความเป็นจริงในประวัติศาสตร์แล้วความเยือกหรือลมสลายของบ้านเมืองหลายครั้งหลายคราก็อยู่ในมืออิสตรีเช่นกันในฉบับนี้ ทีมงาน **วารสารบ้านเราสงบสุข** จะขอพาท่านมารู้จักกับ **"มาตาฮารี"** สหายลับสองหน้า (Double Agent) "รหัส H21" จารชนสาวผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของประเทศต่างๆในยุโรปมากที่สุดในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1

"มาตาฮารี" นักเต้นสุดเซ็กซี่อันโด่งดัง และยังเป็นฉายาที่มอบให้กับบรรดาสายลับหญิงที่ใช้เสน่ห์เป็นอาวุธในการลวงความลับจากเหยื่อเพศชายที่หลงใหลแรงดึงดูดแห่งกามอันยากจะปฏิเสธของเธอ แต่ตัวตนจริงๆ ของ มาตาฮารีอาจเป็นเพียงเหยื่อของความขัดแย้งและสงครามที่ทำให้ผู้หญิงตัวเล็กๆ จะต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดเท่านั้น

ปฐมบท < ชีวิตที่ต้องดิ้นรน >

Mata Hari เดิมชื่อ มาร์กาเรท เกอร์ทรูด เซลเล Margarethe Geertruida Zalle เป็นชาวเนเธอร์แลนด์โดยกำเนิด โดยบังเกิดของเธออยู่ที่เมืองลีวาร์เดน Leeuwarden ในวันที่ 7 สิงหาคม ปี 1876 ในด้านครอบครัวพ่อของเธอเป็นช่างทำหมวกและสิ่งครอบครัวไปอยู่กับหญิงอื่น และแม่ของเธอก็เสียชีวิตหลังจากนั้นไม่นานในช่วงที่เธออายุได้เพียง 15 ปี เมื่ออายุได้ 18 ปี เธอตัดสินใจแต่งงานกับนายทหารเรือ และย้ายถิ่นอาศัยตามสามีไปอยู่ที่เกาะชวา ประเทศอินโดนีเซียทั้งคู่มีลูกด้วยกันสองคนแต่ลูกของเธอก็เกิดป่วยและเสียชีวิตในเวลาต่อมาเกาะชวาแห่งนี้เองที่เธอเริ่มศึกษารายรำศักดิ์สิทธิ์ของฮินดูจากเทวสถานที่นี่ แล้วค่อยๆพัฒนาลีลา ที่กลายมาเป็นแบบฉบับของตัวเองเธอรำรำม่วนลำตัวแสดงความเป็นผู้หญิง คลายระบำหน้าทองเธอเคยอธิบายการรำรำของตัวเองว่าเป็น บทกวีอันศักดิ์สิทธิ์

หลังจากสามีของเธอเกษียณอายุราชการในปี 1900 เธอตัดสินใจจะย้ายกลับมาอยู่ยุโรปที่ที่เธอปรารถนาได้ไปอาศัย คือ ปารีส แต่ครอบครัวของเธอทั้งหมดอพยพกลับมายังอัมสเตอร์ดัมใน ปี 1902 โดยสามีของเธอขอแยกทางกับเธอและกลายเป็นคนคิดแอลกอฮอล์ ขณะที่มารักเรตตัดสินใจทิ้งลูกอีกคนของตัวเองไว้กับญาติของเธอแล้วมุ่งหน้าสู่กรุงปารีสและได้เข้าไปทำงานหลากหลายอาชีพไม่ว่าจะเป็นคณะละครสัตว์เป็นนางแบบให้จิตรกรเขียนภาพแต่ทั้งหมดทั้งมวลของอาชีพเหล่านี้กลับไม่เคยสร้างรายได้ให้เธอได้เลย ในที่สุดเธอสร้างชื่อเสียงขึ้นมาได้ด้วยการเป็นนักเต้นระบำแบบตะวันออกด้วยชุดที่ประดับด้วยอัญมณีแพรวพราวทั่วร่าง ภายใต้ชื่อนางกว้า **"คุณหญิงแมคเลา"** (Lady MacLeod) ก่อนเปลี่ยนไปใช้ชื่อ **"มาตาฮารี"** ภาษามาลเลย์ที่หมายถึง แสงสว่างของดวงอาทิตย์แปลตรงๆ ว่า "eye of the day" หรือดวงตาแห่งที่วาทกาล ครั้นเมื่อเธอออกแสดงที่พิพิธภัณฑสถานกูยเมต (Guimet Museum) ในวันที่ 13 เดือนมีนาคม ปี 1905 สร้างความตื่นตาตื่นใจให้กับผู้ชมส่งผลให้เธอโด่งดังชั่วข้ามคืน ด้วยลีลาการเต้นที่แสนยั่ววน มีเสน่ห์ ลึกลับและน่าหลงใหลจนกระทั่งได้เป็นนางแบบที่ถูกถ่ายภาพลงหนังสืออันโด่งดังไปทั่วปารีสถือเป็นนักแสดงหญิงที่ประสบความสำเร็จและโด่งดังไปหลายประเทศในแถบยุโรปทั้งนี้เธอได้มีความสัมพันธ์กับผู้ชายมากมายหลายตาโดยเฉพาะเหล่าบรรดานายทหารระดับสูง ข้าราชการและนักการเมือง

< เข้าสู่เส้นทางสายมิด >

ในช่วงเวลาที่สงครามโลกครั้งที่ 1 เริ่มต้นขึ้น ขณะนั้น *มาตา ฮารี* ยังอยู่ในเยอรมนีซึ่งเป็นคู่ศัตรูกับฝรั่งเศสทางเยอรมัน จึงยึดทรัพย์สินทั้งหมดของเธอ (ที่อยู่ในเขตอำนาจ) ประกอบกับที่ฝ่ายขาวกรองของเยอรมนีได้เห็นถึงประโยชน์ในตัวของเธอหญิงสาวพราวเสน่ห์คนนี้ จึงยื่นข้อเสนอให้เธอเดินทางกลับไปยังฝรั่งเศส ในฐานะสายลับแลกกับเงิน 5 หมื่นฟรังก์ เธอจำต้องรับข้อเสนอเพื่อรักษาตัวรอดขณะที่อยู่ในปารีส เธอตกหลุมรักกับ *วาคิม มาสลอฟ (Vakim Maslov)* นักบินรัสเซียที่ประจำการในกองทัพฝรั่งเศสและต่อมา มาสลอฟ ได้รับบาดเจ็บจากการรบจนสูญเสียความสามารถในการมองเห็นของตาทั้งสองข้าง

มาตา ฮารี ต้องการไปเยี่ยมคนรักของเธอที่รักษาตัวอยู่ในแนวหน้า ฝ่ายขาวกรองฝรั่งเศสได้ยื่นเงื่อนไขกับเธอว่า เธอจะต้องเป็นสายลับให้กับฝรั่งเศสเพื่อลวงความลับจากประเทศเยอรมนีเธอจึงจะมีสิทธิได้เยี่ยมคนรักด้วยเห็นว่าเธอสามารถเข้าถึงตัวผู้นำระดับสูงของเยอรมันได้รวมถึงองค์มกุฎราชกุมาร จึงเสนอคำตอบแทนให้ถึง 1 ล้านฟรังก์ *มาตา ฮารี* ก็ยอมรับเงื่อนไขดังกล่าวด้วยหวังจะได้เริ่มชีวิตใหม่กับคนรักเข้าถึงช่วงปลายปี 1916 (พ.ศ. 2459) เธอไปสเปนเพื่อที่จะลวงความลับจาก อาโนลด์ เคลเดอ (Arnold Kalle) ทูตทหารเยอรมันในมาดริดและขอให้ช่วยให้เธอได้พบกับมกุฎราชกุมารแห่งรัสเซียที่เธอเคยมีสัมพันธ์ด้วยแต่ทูตทหารเยอรมันรู้ทันสายลับสาวจึงได้แค่บอกขอมูลลวงให้กับเธอไป ส่วนเธอก็เล่าเรื่องข่าวลือทางฝั่งฝรั่งเศสซึ่งก็ไม่ได้มีราคาอะไรมากเป็นการแลกเปลี่ยนในเวลาไม่นานจากนั้นทูตเยอรมันรายนี้ก็ส่งข้อความลับซึ่งได้จาก “H21” สายลับที่ลักษณะตรงกับ “มาตา ฮารี” กลับไปยังเบอร์ลินโดยใช้รหัสลับที่ทางฝรั่งเศสสามารถถอดได้แล้ว ราวกับจงใจที่จะแค้น “มาตา ฮารี” ที่เธอหลอกใช้เขา

< จุดจบสายลับสาว >

เส้นทางสายลับของเธอมีอันต้องสิ้นสุดเมื่อเธอ เดินทางกลับมายังปารีสในวันที่ 13 เดือนกุมภาพันธ์ปี 1917 เธอถูกจับกุมโดยรัฐบาลฝรั่งเศสและถูกพิจารณาดีเป็นการลับ ก่อนที่ศาลจะตัดสินให้เธอมีความผิดต่อโทษประหารชีวิต ซึ่งว่ากันว่าเธอเป็นเพียงแพะรับบาปของรัฐบาลฝรั่งเศสต่อความล้มเหลวในการทำสงครามโดยโทษว่าเธอขายความลับให้กับพวกเยอรมันทำให้ฝรั่งเศสต้องเสียเปรียบ ในหลายๆ ครั้ง *มาตา ฮารี* ถูกประหารชีวิต ด้วยการยิงเป้าเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม ปี 1917 ทั้งนี้เธอขอให้เพชฌฆาตไม่ต้องปิดตาของเธอขณะลั่นไก และยังส่งจูบให้กับพวกเขาในการล่าครั้งสุดท้ายด้วย เรื่องราวของเธอถูกเล่าขานกันมาหลากหลาย ทั้งมุมมองของสายลับมีอุดมการณ์สูงความลับระหว่างสงคราม และในฐานะของผู้หญิงคนหนึ่งที่ต้องทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้อยู่กับคนที่เธอรัก ไม่ว่าเรื่องราวในมุมมองไหนเธอก็คือผู้สูญเสียที่เป็นผลมาจากความขัดแย้งและสงครามที่ไม่เคยจะให้อภัยแก่ผู้ใด ดังนั้น ความปรองดองสมานฉันท์สามัคคีกันเท่านั้นคือคำตอบที่จะทำให้บ้านเมืองมีสันติภาพและความสงบสุขได้ในฐานะประชาชนคนไทยต้องช่วยกันคนละไม้คนละมือในบทบาทที่เราทำได้ เพราะที่ผ่านมาเราก็มีผู้สูญเสียมากมายเหลือเกินแล้วที่ไม่มีผู้ใดสนใจจะรับรู้เลย

ปลัดดาวรรณ หญิงแกร่งแห่งชายแดนไทย-ลาว “มุ่งพัฒนางานสัญจรข้ามแดนเพื่อความมั่นคง”

กชนัท พัฒนะวิชัย : เรียบเรียง

เมื่อเอ่ยถึงคำว่า “สตรี” หรือ “ผู้หญิง” กับงาน “ความมั่นคง” น้อยคนที่จะเห็นและนึกถึงความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันในสังคม แต่ทว่าในแวดวงของนักปกครองเราจะพบได้บ่อยครั้งและเห็นบทบาทของสตรีกับงานความมั่นคงได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

บทความนี้ จึงขอนำเสนอบทสัมภาษณ์หญิงแกร่งผู้มีบทบาทในงานด้านความมั่นคงของฝ่ายปกครองในพื้นที่ชายแดนไทย-ลาว นามว่า “ดาวรรณ ประกอบศรี”

ด้านประวัติส่วนตัว ปลัดดาวรรณฯ ปัจจุบันอายุ 54 ปี ตำแหน่ง เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ กลุ่มงานความมั่นคง ที่ทำการปกครองจังหวัดมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมสาร

งานที่ปลัดดาวรรณฯ รับผิดชอบด้านความมั่นคงที่สำคัญ คือ การออกหนังสือผ่านแดน (Border Pass) ให้กับคนไทยที่จะเดินทางไปยังประเทศเพื่อนบ้าน โดยปลัดดาวรรณฯ รับผิดชอบงานออกหนังสือผ่านแดนมาตั้งแต่ปี 2545 จนถึงปัจจุบันและกำกับดูแลการดำเนินการออกหนังสือผ่านแดนของจุดผ่านแดนถาวรที่ตั้งอยู่ในจังหวัดมุกดาหาร 2 ด้าน คือ ด้านสะพานมิตรภาพ 2 (มุกดาหาร – สะหวันนะเขต) และด้านท่าเทียบเรือ-ท่าข้ามเทศบาลจังหวัดมุกดาหาร

สำหรับงานหนังสือผ่านแดน (Border Pass) ปลัดดาวรรณฯ มีความเห็นว่า เป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านบริการประชาชนเป็นงานที่อำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการมีเอกสารเดินทางข้ามแดน ณ จุดผ่านแดนถาวรที่กำหนดไว้ 2) ด้านความมั่นคง ในกระบวนการออกหนังสือผ่านแดน (Border Pass) มีความสำคัญด้านความมั่นคงอย่างยิ่ง เป็นการคัดกรองบุคคลหรือการควบคุมดูแลผู้ที่อาจจะแฝงตัวมาดำเนินการในสิ่งที่ เป็นภัยต่อบ้านเมือง หรือประชาชนในพื้นที่

3) ด้านความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน ผู้ปฏิบัติงานหนังสือผ่านแดน (Border Pass) จะต้องมีความรู้ความชำนาญเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณีของประเทศไทยเพื่อนบ้านเพื่อใช้เป็นข้อมูลแนะนำคนไทยที่จะเดินทางข้ามแดนในการปฏิบัติตนหรือประกอบกิจการต่างๆ ให้เหมาะสมกับผู้คน สถานที่ ในขณะเดียวกันผู้ปฏิบัติงานเองจะต้องมีความสัมพันธ์อันดีในระดับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อประโยชน์ในการประสานงานและดำเนินความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

ปลัดดาวรรณฯ มีความมุ่งมั่นในการพัฒนางานหนังสือผ่านแดน (Border Pass) มาโดยตลอดระยะเวลาที่รับผิดชอบงานด้านนี้ โดยสิ่งที่ปลัดดาวรรณฯ ได้ทำก็คือ การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนในงานหนังสือผ่านแดน (Border Pass) ให้มีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ด้วยการนำเครื่องบัตรคิวมาใช้ มีการเพิ่มช่องทางบริการประชาชนให้มากขึ้น รวมทั้งพัฒนา บุคลากรให้มีความพร้อมในการบริการประชาชน ทั้งในด้านความรู้ มีจิตบริการในการให้บริการ สำหรับความประทับใจในงานหนังสือผ่านแดน (Border Pass) ปลัดดาวรรณฯ กล่าวว่า มีความภาคภูมิใจอย่างมากที่ได้รับพิชิตขอปฏิบัติงานหนังสือผ่านแดน (Border Pass) เนื่องจากได้รับเสียงตอบรับในทางที่ดีมาตลอดว่าสามารถบริการประชาชนได้อย่างรวดเร็ว เจ้าหน้าที่มีจิตอาสาบริการพร้อมดูแลประชาชนเป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตาม แม้งานหนังสือผ่านแดน (Border Pass) จะ WU กับปัญหาอุปสรรคในด้านการบริหารงบประมาณที่จำกัด แต่ด้วยใจที่พร้อมพัฒนางานหนังสือผ่านแดน (Border Pass) ให้ตอบสนองกับความต้องการของประชาชน ปลัดดาวรรณฯ ที่ยังคงมุ่งมั่นในการพัฒนาการให้บริการพร้อมกับกำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่ที่งานหนังสือผ่านแดน (Border Pass) ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่ด่านทั้งสองให้ปฏิบัติงานด้วยความถูกต้อง เป็นไปตามระเบียบกฎหมายพร้อมทั้งมีจิตบริการประชาชนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใสจนได้รับเสียงตอบรับที่ดีของผู้มารับบริการ

นี่คือ “หญิงแกร่งแห่งชายแดน” สมศักดิ์ศรี นักปกครองหญิง ขอชื่นชมด้วยใจจริงค่ะ

ชนเผ่าลีซอ หรือลีซุ

พงษ์พัฑฒ์ สีนราย : เรียบเรียง

จากบทความครั้งที่ผ่านมามีการนำเสนอประวัติและความเป็นมาของชนเผ่าขมุมาแล้ว สำหรับบทความในครั้งนี้จะขอนำเสนอประวัติและความเป็นมาของชนเผ่าลีซอหรือลีซุ ซึ่งเป็นหนึ่งในจำนวนชาวเขา 9 เผ่า ที่ประเทศไทยได้สำรวจ และจัดทำทะเบียนประวัติไว้ในชื่อกลุ่ม “ ชุมชนบนพื้นที่สูง (ชาวเขา 9 เผ่า) ” ซึ่งได้รับการกำหนดเลขประจำตัวในกลุ่ม 6-xxxx - 71xxx-xx-x และรัฐบาลไทย ได้มีนโยบายให้สถานะและให้สิทธิต่าง ๆ เช่นเดียวกับชนกลุ่มน้อยกลุ่มอื่น

ประวัติความเป็นมา

ชนเผ่าลีซอหรือลีซุ มีถิ่นกำเนิดดั้งเดิมอยู่บริเวณต้นน้ำโขงและแม่น้ำสาละวิน ได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานเป็นชุมชนครั้งแรกในประเทศไทย ณ บ้านห้วยसान อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2464 จำนวน 4 ครอบครัวต่อมาได้มีการแยกกลุ่มไปทำมาหากินอยู่แถบหุบบ้านคอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ภายหลังได้มีการอพยพกระจายไปยัง จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ดาก พะเยา กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ แพร่ และจังหวัดสุโขทัยตามลำดับ สำหรับชนเผ่าลีซอหรือลีซุ ที่พบในประเทศไทยนั้นส่วนใหญ่จะเป็นลีซุลาย ส่วนลีซุดำนั้นจะพบในประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และสาธารณรัฐประชาชนจีน

วิถีชีวิต

ชาวลีซอหรือลีซุ มีความเป็นอยู่เรียบง่าย ประกอบอาชีพทำไร่ ปลูกข้าวและพืชพันธุ์ต่าง ๆ ไว้เลี้ยงครอบครัว ปกครองโดยผู้อาวุโส สืบสกุลทางบิดา แต่ละหมู่บ้านมีวงศหลายสายสกุล นับถือศาสนาพุทธและผี เทศกาลที่สำคัญ คือ เทศกาลขึ้นปีใหม่ เรียกว่า “กินวอ” ตรงกับเทศกาลตรุษจีน จะมีการเลี้ยงเหล้าขาวโปกด เลี้ยงขนมปาดี้ เลี้ยงฉลองด้วยอาหารต่าง ๆ ที่ปรุงจากเนื้อหมู และทุกคนจะไปรวมกันที่บ้านหมอผีประจำหมู่บ้าน เพื่อประกอบพิธีเซาตรงเพื่อขจัดสิ่งชั่วร้าย ในเวลากลางคืนจะมีการเต้นรำฉลองเรียกว่า “เตนจะคี” เซาวันขึ้นปีใหม่ มีการยิงปืนและมีการเซ่นบูชาผีประจำหมู่บ้าน

ปัจจุบันสังคมชาวลีซอหรือลีซุประสบปัญหาหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ วิถีชีวิตที่เป็นแปลงไป การสูญหายของวัฒนธรรมและภาษารวมทั้งปัญหาที่ดินทำกินที่ครอบครองมาหลายชั่วอายุคนแต่ก็ยังไม่ได้รับสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายหรือยังไม่ได้รับการยอมรับในการอยู่อาศัย ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่ทำให้ชนเผ่าลีซุต้องอพยพแรงงานสู่ภาคเมือง โดยปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ภาครัฐจะมีส่วนร่วมในการแก้ไขหรือผลักดันอย่างไรเพื่อที่จะรักษาอัตลักษณ์ของความเป็นลีซุไว้ให้คงอยู่ต่อไป